

FEJEZETEK A SZLÁV NYELVTUDOMÁNYBÓL,
IRODALOMBÓL ÉS KULTÚRÁBÓL

Szerkesztette
Dudás Mária,
Menyhárt Krisztina

ELTE BTK
Szláv Filológiai Tanszék
Budapest, 2019

A KIADVÁNY MEGJELÉNÉSÉT TÁMOGATTA
Budavári Bolgár Önkormányzat

SZAKMAI LEKTOROK

Lebovics Viktória

Pátrovics Péter

MŰSZAKI SZERKESZTŐ ÉS TÖRDELŐ

Janiec-Nyitrai Agnieszka

© Szerzők

Kiadja az ELTE BTK Szláv Filológiai Tanszék
Felelős kiadó a Szláv Filológiai Tanszék vezetője

Sorozatszerkesztő: Lukács István

A borítót tervezte: Sellyei Tamás Ottó

Nyomdai kivitelezés: Robinco Kft.

ISSN 1789-3976

ISBN 978-963-489-162-8

TARTALOM

Előszó	7
CSÁSZARI ÉVA Élettörténetek és kétnyelvűség	9
DUDÁS ELŐD 18. századi bácskai bunyevác szövegek nyelvi elemzése	21
DUDÁS MÁRIA Öröm és bánat kifejezése a magyar és bolgár frazeológiában	34
FEDOSZOV OLEG Földrajzi nevek és a frazeológia	44
ISTVÁN ANNA Régi magyar képversek szlovák vonatkozásai	53
JAKOVLJEVIĆ DRAGAN A szerb irodalomkritika kialakulása és sajátosságai a Habsburg Monarchia korában	65
JANIEC-NYITRAI AGNIESZKA Az alkotói folyamat önreflexiója Karel Čapek válogatott műveiben	78
KISS SZEMÁN RÓBERT Régiségek és hamisítások a 19. század eleji szláv kultúrákban	91
LUKÁCS ISTVÁN Mesenovella a századelőn – Ivan Cankar és Balázs Béla	105
LUKÁCSNÉ BAJZEK MÁRIA A felsőszölnöki nyelvjárás szókinccse	114

MANN JOLÁN	
„Repülünk Pannónia fölött”: Miroslav Krleža útirajzai	127
MENYHÁRT KRISZTINA	
Szűz Mária kultusza a bolgár és a magyar néphitben	138
PAVIČIĆ MLADEN	
Dominik Smole <i>Fekete napok és egy fehér nap</i> című regényéről ...	152
RÁGYANYSZKI GYÖRGY	
A biblikus cseh nyelvű liturgia mítosza a magyarországi szlovák evangélikus gyülekezetekben	164
URKOM ALEKSANDER	
Gazdasági terminológia a magyar-szerb lexikográfiában	175
VIG ISTVÁN	
Újszemponatok a horvát partikula meghatározásához	183
ZSILÁK MÁRIA	
A Várnai csata (1444) utóélete írott forrásokban és a szóbeliségben	194

FÖLDRAJZI NEVEK ÉS A FRAZEOLÓGIA

FEDOSZOV OLEG

Abstract: The paper discusses the evolution of the idioms with the geographical names (toponyms, place names) in Hungarian, Czech and Russian. The article deals the usage of various types of idioms have the same role in the modern colloquial Russian. Analysis of types and distribution of idiom variants makes it possible to create a new definitions for dictionaries. This is a practical result of this study. The theoretical conclusion leads to the fact that the idioms with the place names are fixed in a specific way as a part of the language picture of the world.

Key words: idioms, place names, semantic change, lexicography of idioms

Minden nemzeti frazeológiának a jelentős részét olyan frazémák alkotják, amelyekben az egyik alapkategorikus földrajzi név: helynevek, tájnevek, helységnevek, településnevek, víznevek stb. Természetesen, nem csak a frazeológiában találjuk a földrajzi nevek „másodlagos” alkalmazását. Így pl. a magyar családnevek egy jelentős részét is éppen a származási hely szerinti nevek alkotják: *Dunai, Alföldi, Váradi*. Nem meglepő tehát, hogy a magyar frazeológiában szép számmal található ilyen szólások, mint: *Dunába hordja a vizet* (BÁRDOSI 2003: 60); *annyira van (olyan /messze van /jár) vmitől, mint Makó Jeruzsálemtől* (BÁRDOSI 2003: 224); *Elment Kukutyinba zabot hegyezni*. (BÁRDOSI 2003: 196); *Több is veszett Mohácsnál!* (BÁRDOSI 2003: 237); *Ez nagy bukovári!* (BÁRDOSI 2003: 40); *Ő sem most jött Monorról (biciklivel)*. (BÁRDOSI 2003: 238); *úgy él, mint Marci Hevesen* (BÁRDOSI 2003: 225); *Baj van Kőpecen*. (FORGÁCS 2003: 49); *összejárja Tolnát, Baranyát* (FORGÁCS 2003: 737); *Áll még Buda / Egyszer volt Budán kutyavásár / Nem oda Buda!* (FORGÁCS 2003: 88).

Természetesen, a szláv nyelvek is ismerik ezt a frazéma fajtát. Elég összevetni a magyar frazeológiában ismert nemzetközi földrajzi neveket az orosz megfelelőikkel, hogy lássuk: majdnem teljes az azonosság: *Olümposz / Trója / Jerikó / Rubicon / Canossa / Az Észak Velencéje / Vörös tér – на Олимпе / тroyанский конь / ue-*

рихонская труба / перейти Рубикон / идти в Каноссу / Северная Пальмира / Красная площадь. Sok esetben az orosz frazéma belső formája (metaforikus alapja) teljesen más, mint a magyar frazémáé, de a jelentése alapján ekvivalensnek tekinthető (tehát, ha a magyar frazéma jelentését nem szó szerinti fordításban, hanem idiomatikai módon szeretnénk visszaadni, akkor alkalmazható az ekvivalens). Például, a fenti magyar szólás *Dunába hordja a vizet* jelentése: 'fölösleges, értelmetlen munkát végez' (BÁRDOSI 2003: 60), annak orosz megfelelője: *ехать в Тулу со своим самоваром* (szó szerint 'Tula nevű városba saját szamovárral menni'), amelynek jelentése azonos a magyar frazéma jelentésével, mivel Tula orosz város volt régen a szamovárgyártás egyik legnagyobb központja.

A földrajzi neveket használó frazémák egy része az ún. internacionalizmusok, mivel minden európai nyelvben sok száz olyan frazeológiai egység található, amely azonos vagy igen hasonló formában és jelentésben él 50–60 vagy több nyelvben. Ehhez a közös készlethez tartoznak a bibliai eredetű szólások és közmondások, a frazeológiai „bibliizmusok”, melyek sok nyelvben meghonosodtak, s ma az egyik legszélesebb körben elterjedt csoportot jelentik. A közös frazémakészlet egy másik ilyen forrása az antik kultúra és irodalom: például a görög-római mitológiából származnak több nyelvben is ismert szólások, mint az *árgus szemekkel figyel; kettévágja a gordiuszi csomót; kitakarítja Augiász istállóját; Angyal repül el a ház fölött; Pandóra szelencéje* stb. Itt is vannak olyan frazémák, amelyek földrajzi neveket tartalmaznak. A nagy cseh frazeológiai szótár segítségével illusztrálni tudunk néhány hasonló példát: cseh: (*hotová*) *Sodoma a Gomora*; angol: *Sodom and Gomorrha*; német: *Sodom und Gomorra*; francia: *Sodome et Gomore*; orosz: *Содом и Гоморра* (SČFI 1. 1988: 315–316) mint „bibliizmusok”; (*proplout mezi*) *Scylou a Charybdou; Scylla and Charybdis; Scylla und Charybdis; Charybde et Scylla; Ццилла и Харубда* (SČFI 1. 1988: 302), mint antik eredetű frazéma.

Más szólás már az újkorból ered, de a formája és a jelentése azonos, pl.: *strýček z Ameriky* (SČFI 1. 1988: 324); *amerikai nagybácsi* (FORGÁCS 2003: 27).

A nagy cseh frazeológiai szótár 4. kötete, amelyben csak a mondat típusú egységek szerepelnek, legalább 35 olyan frazémát ismer, melynek komponense valamely földrajzi név:

Austrálie, Bělidlo, Beroun, Betlém, Bohnice, Brno, Cařihrad, Čechy, Deutschland, Drážďany, Evropa, Gomora, Karágo, Kocourkov, Lovosice, Morava, Moravěnka, Moskva, Neapol, Německo, Polsko, Praha/Praga, Rhodos, Rusko, Řecko, Řím, Sahara, Saturn, Sezam, Sibérie, Sibiř, Sodoma, Vidrholec, Vystřkov (SČFI 4. 2009: 1245). Hogyan működnek, mit jelentenek ezek a frazémák? Például az *Uteks z Bohnic?* frazéma sok szempontból érdekes: az *utek-l-s* helyes igei formából azért hiányzik az *-l* betű, mint a múlt idő jele, mivel ez nem irodalmi, hanem beszédnyelvi, köznyelvi alak. Ez a frazéma egy kvázi kérdés, szó szerinti fordítása: *Bohnice-ből szöktél el?* Ez persze vajmi kevés ahhoz, hogy az igazi, frazeológiai jelentését megértsük. *Bohnice* ugyanis egy prágai városrész neve, ahol az elmegyógyintézet található. Így már világos, hogy a frazéma jelentése olyasmi: Bolond vagy (hogy így viselkedsz)? (Talán a magyarban a vicces *Jó hülyének lenni?* (BÁRDOSI 2003: 145) helyzetmondat mellett az ismert, már évekkel ezelőtt felszámolt budapesti (hárshegyi) Lipótmezei Elmegyógyintézethez köthető *A Hárshegyről/Lipótról szöktél?* kifejezés hasonlít a cseh frazémára.)

Más cseh frazéma nem szorul magyarázatra: *Je tam vedro jako na Sahaře* szó szerint értelmezhető: Ott olyan meleg van, mint a Szaharában. *V Praze blaze, ale draze* szólásmondás igen régi, a formáját rím jellemzi, a jelentése: Prágában jó, de (minden) drága.

A „földrajzineves” frazémák érdekes típusát a nemzeti sztereotípiákat is bemutató egységek képviselik: *jednou za uher-ský rok* (szó szerint: egyszer egy magyar évben) régi cseh szólás jelentése: nagyon lassú, bizonytalan idejű folyamat (pl. ügyintézés). A szólás eredete, egyes vélemények szerint, még a középkorból való, amikor egy időben a közös cseh-magyar királyi kancellária székhelye a budai vár volt, így a cseh ügyek intézése a nagy távolság miatt igen hosszadalmas volt.

Egy ismert nemzetközi frazématípus más-más földrajzi fogalmat használ annak a jelentésnek a kifejezésére, hogy 'valami számomra érthetetlen': *Ez nekem kínai.* / *To je pro mě španelská vesnice.* / *Das sind für mich böhmische Dörfer.* A cseh szólásban az

érthetetlen szimbóluma a „spanyol falu”, de a németben ez már a „cseh falu”.

Ludmila Stěpanova cseh kutató egyik könyvében olyan frazémákat elemzett, amelyekben a cseh földrajzi nevek (valódi vagy kitalált) egy szójáték alapját alkotják (STĚPANOVA 2004: 33–36). Ezek a szólások általában az embert, az emberi tulajdonságokat, az életmódot jellemzik a földrajzi név formája alapján úgy, hogy a földrajzi nevek etimológiájának helyessége itt egyáltalán nem számít, tehát ez tipikusan a „népi etimológia” esete. Például: *být z Rychlova* – (szó szerint: Rychlov nevű faluból származni) = *rychle běhat* ('gyorsan fut', ahol *Rychlov* éppen valódi cseh falunév, a *rychlý / rychle* szavak jelentése pedig 'gyors / gyorsan'); *být ze Slepotic* – mít *slabý zrak* ('gyengénlátó', mivel *slepý* melléknév jelentése 'vak'); *být z Nebojan* – být *smělý* ('bátor': *nebojí se* = nem fél); *být z Fňukalova* – často *fňukat* ('nyavalyog', hangutánzó szóból); *být z Neustupova* – být *tvrdohlavý* ('keményfejű', *neustupovat* ige jelentése – 'nem enged'); *být z Chval / Chlumce* – být *chlubivý* (*chlubit se* ige jelentése – 'dicsekedni'); *být z Hloupětína / Blbákova / Balíkova* (buta, *hloupý* melléknév jelentéséből). Ehhez a típushoz tartozó, egyik legnagyobb frazéma csoport jelentése a 'chudoba – bohatství' (szegénység – gazdagság) fogalmakhoz kötődik: *dostat se do Vomizína; jít do /být z Prosíkova; táhnout do Nuzovic; pán Drbal z Nemanic* (*Vomizín – mizina* = nyomor, *Prosíkov – prosí* = kér, *Nuzovice – nouze* = szükség / nyomor, *Nemanice – nemá nic* = nincs semmije), és ezzel szemben: *být z Prachatic; být z Drahotuš; nebýt ze Spořilova; být z Rozhazova; nebýt z Dárkova* (pl. *Prachatic – prachy* = szlengben 'péNZ' stb.).

Az orosz frazeológiában az ilyen jellegű szójátékos frazémaképzés nem túl gyakori, de itt is találunk néhány példát: *уехать в Могилёв / в Могилёвскую губернию* frazéma jelentése 'meghal', mivel *Могилёв* városnévhez hasonló hangzású *могила* főnév jelentése: 'sír'. *Кто на Харкув?* „ukrános” hangzású kvázi-kérdésnek szó szerinti jelentése 'Ki utazik Charkovba?', de a (népies, durva) *на-харкать* ige valódi frazeológiai jelentése: 'ki hányt itt'? Ehhez hasonló a *ехать в Пузу* (Rigába utazni) kifejezés jelentése a *рыгать* (köznyelvi, durva) ige alapján alakul, és a frazéma általában a részegség következményeként jelentkező hányás eufemisztikus kifejezésére szolgál.

Az orosz frazeológiában azonban igen sok frazéma ma is úgy képződik, hogy földrajzi nevek, földrajzi fogalmak adják a kifejezések alapját. Ennek bizonyítéka az *Új orosz frazeológia* (*Новая русская фразеология* – МОКИЕНКО 2003) című szótár tartalma, amelyben több tucatnyi ilyen új frazéma található. Például (a frazéma melletti szám a kiadvány oldalszámát mutatja): *агенты Кремля* 1, *послать подальше Афганистана* 4, *класть камни в пизанскую башню* 7, *шведский социализм* 107, *европейский дом* 25, *жандарм Европы* 30, *дранг нах остен* 26, *колорадский жук* 31, *страна кленового листа* 52, *лицо кавказской национальности* 53, *рука Москвы* 60, *вермонтский отшельник* (А.Солженицын) 69, *съездить в Питер на собаках* (электрички) 74, *преклонение перед Западом* 84, *страна кленового листа* 112, *страна Лимония* 112 (респ. Коми), *страна пирамид* 112, *банановая республика* 97, *тактика троянского коня* 117, *бермудский треугольник* 124, *беловежская тройка* 125, *Капитолийский холм* 137 (МОКИЕНКО 2003). Az összes itt felsorolt frazéma magyarázata túlságosan sok helyet igényelne, de néhány kifejezéshez kívánczik a részletes kommentár.

A *лучший друг бушименского народа и монгольского рогатого скота* (27) frazéma szó szerinti tartalma: 'a busman nép és a mongol szarvasmarha legjobb barátja'. A frazéma valódi jelentése azonban: I. V. Sztálin szovjet diktátor egyik gúnyneve. Sztálin dicsőítése szovjet időkben oly mértékű volt, hogy a korabeli hivatalos propaganda számtalan dicsőítő jelzõt kreált Sztálin nevéhez különböző alkalmakra, pl. *a bányászok legjobb barátja, az írók legjobb barátja, a hősi pilóták legjobb barátja* stb. Ennek „mintájára” a népnyelv számos gúnynevet képzett Sztálin kinevetetésére, ami persze, leginkább a diktátor halála után terjedt el.

A *пролететь как фанера над Парижем* (130) frazéma szó szerinti tartalma: 'úgy repül, mint a farostlemez Párizs felett'. A jelentése az 1990-es évek oroszországi gazdasági összeomláshoz köthető, amikor számos régi gyár, vállalat megszűnt, bezárt, ami a dolgozók tömeges és gyakran váratlan elbocsátásához („repüléshez”) vezetett.

Az *идти к своему Форосу* (133) kifejezés szó szerint annyit jelent: a saját Foroszához menni. A jelentése: 'közeleg a politikai vereség'. A frazéma az 1991. augusztusában, M. Sz. Gorbacsov

szovjet főtitkár ellen elkövetett belpolitikai puccsot idézi: Gorbacsov politikai ellenfelei akkor jelentették be a lemondatását, amikor a főtitkár a krími, Forosz nevű falu melletti rezidenciáján nyaralt, távol Moszkvától.

Vannak olyan kifejezések, amelyek még nem szerepelnek az orosz frazeológiai szótárakban, de már néhány évtizede jól ismertek az orosz köznyelvi diszkurzusban. Ilyen például egy (félig) tréfás helyzetmondát: *Лучше колымить на /в Гондурасе, чем гондурасить на Колыме*. A szószerinti jelentése nem sokat mond egy külföldinek: 'Jobb Hondurasban fuszni, mint Kolimában melózni'. A frazéma megértéséhez egy egész kultúrlingvisztikai kommentár szükséges. Tudni kell, hogy *Kolima* (a folyó neve után) földrajzi név egy Kelet-Szibériai, nagyon távoli, zord vidéket jelent, amely az elhíresült GULAG (sztálini munkatáborok) egyik helyszíne volt a Szovjetunióban. Vele hasonló hangzású *kolimit'* ige annyit jelent a szlengben, hogy 'fuszni'. Ebből ered a szójáték: a *Honduras* országnévből az orosz szlengben (egyek források szerint – éppen a rabok szlengjében) képzett *гондурасит'* ige azt a jelentést kapta, hogy 'melózni', de – a szibériai táborig viszonyokhoz képest – egy egzotikus, kellemes éghajlatú helyen, könnyű munkát végezve.

A frazeológia mellett meg kell említeni még egy fontos lexicális, szóképzési jelenséget, amely a földrajzi nevekkel függ össze. Ezek a „beszélő”, valódi vagy gyakran kitalált földrajzi nevek. Az orosz nyelvben az egyik legismertebb példa a nagy orosz klasszikus, a 19. századi költő nevéhez köthető. *Ki él boldogan Oroszországban* (*Кому на Руси жить хорошо?*) című költeményében N. A. Nyekraszov már a prólógusban használ olyan, általa kitalált kvázi falunevet, amelyek jelentése a szereplők, egyszerű parasztemberek (jobbágyok) szegénységére, nyomorára, nehéz sorsára utal. Így hangzik ez eredetiben:

В каком году – рассчитывай, В какой земле – угадывай, На столбовой дороженьке Сошлись семь мужиков: Семь временнообязанных, Подтянутой губернии, Уезда Терпигорева, Пустопорожней волости, Из смежных деревень:

Заплатова, Дырявина, Разутова, Знобишина, Горелова, Неелова – Неурожайка тож, Сошлись – и заспорили: Кому живется весело, Вольготно на Руси?

Áprily Lajos zseniális magyar fordításában (Nyekraszov N. A. *Ki él boldogan Oroszországban*, 1955, Új Magyar Könyvkiadó) ezek a „beszélő” nevek (kövér betűkkel jelölve az orosz és a magyar szövegben) olyan magyar ekvivalenseket kaptak, amelyek hűen tükrözik az orosz eredeti, kitalált, de tartalmilag rendkívül fontos „földrajzi nevek” jelentését.

Mikor volt – számítgasd, mikor, S hol történt – találd ki, hol, Az országúton hét muzsik Egyszer találkozott: Még obrokos földbéresek, Hazájuk Gúzs-gubernium Csaktúrdabajt kerülete, Ugar-járásí hét falu, Hét szomszédos határ – Mindigfizess, Zugolytelek, Meztlábod, Didergeti, Tűzfészek, Éhkoppándtanya, És Semmitsemte-rem.

S együtt vitát kezdtek heten: Oroszországban boldogan S szabad-ságban ki él?

Az orosz toponímiában azonban olyan valóságos település (inkább falu) nevek is voltak, részben ma is léteznek, amelyek hangzása és jelentése az ún. „неблагозвучные названия” (rosszul hangzó elnevezések) kategóriába tartoznak, pl. *Дураково, Пердуново, Ссакино, Гологузово, Херовка, Мантюхино*. Ezek a falunevek máig durva, vulgáris, legjobb esetben „népies” asszociációkat keltenek a nyelvhasználókban (pl. a Ссакино falunév a 'húgyozni' igéből ered, tehát olyasmi lehetne a magyarban, mint *Húgyfalva*). Ezeknek a történelmi faluneveknek a cseréje „széphangzásúakra” II. Katalin császárnő idején, tehát a 18. században kezdődött el, de voltak területek, ahol több ilyen „csúnya” falunév megmaradt. Toponímák cseréje természetesen nem csak orosz jelenség: nem csupán a rosszul hangzó elnevezések miatti, de politikai, ideológiai és számtalan más okból, csak a 20. században, például Csehországban sok falu, település, város más nevet kapott. A 2. világháború után tömegesen cseréltek régi, német toponímákat cseh nevekre a volt szudéta-német területeken. Jaroslav David mai cseh nyelvész, a toponimika szakértője,¹ egyik szakkönyvének a címébe is beépített hasonló

¹ Az utóbbi években több előadást tartott az ELTE BTK-n a cseh szakos hallgatóknak.

helyneveket: David, J. *Smrdov*, *Brežněves* a *Rychlonožkova ulice*. *Kapitoly z moderní české toponymie* könyv címe annyit jelent, hogy: *Bűzfalu*, *Brezsnyev-falu* és *Gyorslábú utca*. *Fejezetek a modern cseh toponímiából*.²

A cikkünkben felvázolt téma jelentősége nyelvészeti és nyelvpedagógiai szempontból nem csekély. 2017-ben a Nemzetközi Szlavisztikai Komité Frazeológiai Bizottsága Skopjében, Macedóniában tartotta az éves szakmai konferenciáját, a *Slavofraz-2017*-t. A konferencia témája *A nevek és a frazeológia* volt.³ Az ismert lengyel nyelvész, frazeológus, W. Chlebda professzor a *Név a frazémában – a név mint frazéma* c. előadásában azt a két kulcskérdést tette fel, hogy: *Mi a név (névszó?) – Mi a frazéma?* Elemzésében bemutatta, hogy miben különböznek az ismert, „klasszikus” europeizmusok vagy internacionalizmusok (lásd a cikkünk első részét – F. O.) azoktól a frazémáktól, amelyek csak a szláv nyelvek által behatárolt régióra jellemzők. Ezek összevetéséből kimutatható, hogy a frazeológiai onomasztikában, névtanban mely nevek tartoznak a nemzetközi készlethez és így a frazémakészlet központi részéhez, és melyek alkotják az onomasztikón nyelvspecifikus, sajátos részét. Ennek azért van nagy jelentősége, mivel így lehet megalapozottan modellezni az egyes szláv nyelvek ún. „világ nyelvi képeit”.

A tulajdonnevek és azon belül a földrajzi nevek kutatása a frazeológiában, véleményünk szerint, igen fontos nyelvpedagógiai szempontból is. Segít a hallgatónak megismerkedni a lexikológia, onomasztika, toponimika fontos kérdéseivel, így járul hozzá a tanult szláv nyelv (nyelvek) jobb megismeréséhez.

2 A könyv megtalálható az ELTE BTK Szláv és Balti Filológiai Intézet könyvtárában.

3 A konferencia felhívásában a szervezők olyan példákat soroltak fel, mint *co времен Адама, ящик Пандоры, двуликий Янус, И ты, Брут, дилемма Гамлета, со времен царя Гороха, мирна Босна, кир Яня*, tehát látható, hogy nem csak a földrajzi nevekről volt szó. A konferencia teljes, többnyelvű anyaga a Frazeológiai Bizottság honlapján található: http://phraseoseminar.slovo-spb.ru/documents/slavofraz_2017.pdf.

BIBLIOGRÁFIA

- BÁRDOSI Vilmos, 2003: *Magyar szólástár*. Budapest: TINTA.
- DAVID Jaroslav, 2011: *Smršov, Brežněves a Rychlonožkova ulice. Kapitoly z moderní české toponymie*. Praha: Academia.
- FORGÁCS Tamás, 2003: *Magyar szólások és közmondások szótára*. Budapest: TINTA.
- SČFI 1. – 4. 1988 – 2009: *Slovník české frazeologie a idiomatiky 1 – 4*. Praha: Academia.
- STĚPANOVA Ludmila, 2004: *Česká a ruská frazeologie. Diachronní aspekty*. Olomouc: FFUP.
- МОКИЕНКО В. М., 2003: *Новая русская фразеология*. Opole: Uniwersytet Opolski.

Internetes hivatkozás:

CHLEBDA Wojciech, *Имя во фразеологизме – имя как фразеологизм*. http://phraseoseminar.slovo-spb.ru/documents/slovofraz_2017.pdf

(Utolsó letöltés: 2018. 09. 11.)